

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/216/2021
Identifikačné číslo spisu:	4617201864
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:4617201864.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mgr. I. F., bytom K. XX/XX, XXX XX D., zastúpeného advokátskym združením JUDr. Jozef Dudzík & JUDr. Kristína Gerová, so sídlom Škultétyho 1597/7, 955 01 Topoľčany, proti žalovanému Ing. H. B., bytom J. XXX/XX, XXX XX D., zastúpenému Mgr. Martinom Paškalom, advokátom, Záhradnícka 27, 811 07 Bratislava, o ochranu osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6C/13/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 18.júna 2019 sp. zn. 12Co/170/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1.júna 2018 č.k. 6C/13/2017-127 I. uložil žalovanému povinnosť odoslať na adresy: 1/ Prezídia Hasičského a záchranného zboru Bratislava, 2/ Prednostke Okresného úradu v Topoľčanoch, 3/ Obecnému úradu v D., 4/ Dobrovoľnému hasičskému zboru v D. list v znení uvedenom vo výroku rozsudku, II. žalobu v časti výroku, ktorý je žalovaný povinný obsah listu osobne prečítať na služobnom zhromaždení nadriadených KR HaZZ v Nitre, zamietol, III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7000 eur. IV. žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Svoje rozhodnutie oprel o čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovenia § 11, § 13 ods. 1-3 Občianskeho zákonníka a § 60 ods. 2, § 68 a § 69 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hasičskom a záchrannom zbore“) a odôvodnil ho tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba bola podaná čiastočne dôvodne a to v časti, ktorou sa žalobca domáhal zaslania ospravedlňujúceho listu na vyššie uvedené adresy. Zamietnutie žaloby v časti výroku, ktorým je žalovaný povinný obsah listu osobne prečítať na služobnom zhromaždení nadriadených KR HaZZ v Nitre odôvodnil tým, že ide o nevykonateľný petit, keďže zákon o hasičskom a záchrannom zbore neumožňuje hasičovi záchranárovi špecialistovi, aby sa zúčastnil

služobných zhromaždení a taktiež tento zákon nepozná výraz služobné zhromaždenia nadriadených. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, túto prvoinštančný súd považoval v žalobcom uplatnenej výške za primeranú a dôvodnú. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 18. júna 2019 sp. zn. 12Co/170/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo vyhovujúcich výrokoch I. a III. a vo výroku IV. o trovách konania. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie v nadväznosti na výsledky vykonaného dokazovania posúdil konanie žalovaného ako také, ktoré bolo spôsobilé privodiť ujmu žalobcovi v súvislosti s jeho osobnostnými právami a to, privodiť mu ujmu na jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Konanie žalovaného spočívalo v nepravdivom obvinení žalobcu zo zámeny návrhu na zníženie osobného príplatku a sfalšovania podpisu žalovaného na tomto návrhu, ktorého sa mal žalobca podľa tvrdení žalovaného dopustiť po schválení zníženia osobného príplatku žalovaného riaditeľom KR HaZZ. Takýto záver nepochybne vyplýva aj zo sťažnosti adresovanej Prezidiu HaZZ v Bratislave. Okrem nepravdivého obvinenia žalobcu, ktoré vyjadril v sťažnosti, žalovaný tiež prispel k zásahu do osobnostných práv žalobcu rozširovaním týchto lživých informácií a nepráv, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania na súde prvej inštancie, najmä z výpovedí svedkov, ktorí poväčšine zhodne uvádzali, že obvinenie z falšovania podpisu vyvolalo veľké emócie v príslušnej komunite HaZZ, dosť sa to rozoberalo medzi príslušníkmi, hlavne negatívne vo vzťahu k žalobcovi. Zásah žalovaného do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti žalobcu bol natoľko značnej intenzity, že sa prejavil znížením vážnosti a dôstojnosti žalobcu nielen v rámci jeho pracovných vzťahov a pracovného prostredia, čo žalobca pociťoval vzhľadom na jeho pracovné postavenie a zaradenie ako nepríjemné a ponížujúce, ale aj v rámci jeho rodiny a spoločenského postavenia v komunite, pretože nepravdivé vyjadrenia žalovaného ho prenasledovali aj mimo pracovného prostredia. V tomto smere odvolací súd poukazuje na výpovede svedka JUDr. E. X., ktorý potvrdil, že zásah do osobnostných práv žalobcu pociťoval aj mimo pracovného prostredia, pretože ako člen bezpečnostnej rady krízového štábu Okresného úradu Topoľčany bol na spoločnej porade konfrontovaný prednostkou úradu o falšovaní podpisu, o ktorom sa dopytovala. Najzávažnejší dopad klamlivých tvrdení zaznamenal žalobca počas situácie, keď mu prezident HaZZ odmietol udeliť medailu za služby v HaZZ I. stupňa, hoci bol na túto medailu navrhnutý, a to práve z dôvodu, že sa voči žalobcovi viedlo vyšetrovanie pre porušenie zákona a, taktiež v prípade, že bol odvolaný z členstva disciplinárnej komisie KR HaZZ Nitra. Napätá atmosféra, ktorá sprevádzala pracovnú činnosť žalobcu, vyústila tým, že za účelom upokojenia situácie prezident HaZZ žalobcu odvolal z funkcie riaditeľa OR HaZZ, pretože spĺňal podmienky podľa § 60 ods. 2 zákona o hasičskom a záchrannom zbore a ukončil s ním služobný pomer, hoci pri normálnom priebehu udalostí by tak nepostupoval. Skutočnosť, že nepravdivé tvrdenia žalovaného zapríčinili všetky uvedené následky, ktoré mali negatívny dopad na profesijnú činnosť žalobcu, potvrdil vo svojej výpovedi aj svedok pplk. Ing. V. K., riaditeľ KR HaZZ, ktorý situáciu ohľadne žalobcu konzultoval s prezidentom HaZZ a aj svedok gen. JUDr. U. K., prezident HaZZ, vo svojom liste zo dňa 22.03.2018 doručenom súdu dňa 03.04.2018. Z týchto výpovedí zreteľne vyplynulo, že práve neoprávnené obvinenie z falšovania podpisu i zámeny listiny a rozširovanie týchto nepravdivých tvrdení mali vplyv na vývoj profesijnej kariéry žalobcu, ktorá bola predčasne ukončená jeho odvolaním z funkcie a ukončením služobného pomeru. K námietkam žalovaného v podanom odvolaní o tom, že žalobca nepreukázal opodstatnenosť podanej žaloby a vznik majetkovej a nemajetkovej ujmy odvolací súd uvádza, že všetky tieto skutočnosti boli v priebehu konania na súde prvej inštancie preukázané, či už listinnými dôkazmi predloženými žalobcom, alebo aj svedeckými výpoveďami, ktoré sa zhodovali v tom, že nepravdivé tvrdenia žalovaného podstatným spôsobom ovplyvnili nielen pracovný, ale aj súkromný a spoločenský život žalobcu, pričom došlo k intenzívnemu zásahu do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti žalobcu. Súd prvej inštancie vykonal dostačujúce dokazovanie na preukázanie opodstatnenosti podanej žaloby a súčasne sa aj dostatočným spôsobom v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s právnymi argumentmi žalovaného. Námietku žalovaného, že v jeho sťažnosti adresovanej Prezidiu HaZZ nebolo uvedené, že podpis sfalšoval žalobca, vyhodnotil odvolací súd za účelovú, pretože z obsahu predmetnej sťažnosti jednoznačne vyplýva označenie žalobcu ako okresného riaditeľa OR HaZZ v Topoľčanoch za osobu, ktorá podľa žalovaného návrh na zníženie osobného príplatku zmenila a za neho aj podpísala a teda, žalobcu bolo možné

okamžite identifikovať ako osobu, ktorá mala návrh zmeniť a podpis žalovaného sfaľovať. S ohľadom na uvedené odvolací súd skonštatoval, že zásah do osobnostnej stránky života žalobcu v spojitosti aj s trestným konaním vedeným voči nemu bol natoľko závažný, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 7000 eur sa javí byť primeranou, pričom samotné ospravedlnenie žalovaného nemožno považovať pre žalobcu za dostačujúcu satisfakciu za ujmu utrpenu na jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti potvrdzujúcich výrokov I. a III. a výroku IV. o trovách konania ako aj výroku, ktorým bol žalobcovi voči žalovanému priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, podal dovolanie žalovaný z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP. Dovolateľ má za to, že v konaní pred súdom prvej inštancie vykonané dokazovanie, najmä výsluchom svedkov, nepreukázalo, že z jeho strany išlo o zásah do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti žalobcu tak, ako to predpokladá § 11 Občianskeho zákonníka. Rovnako tak, pokiaľ ide o výšku požadovanej nemajetkovej ujmy ani toto ním uplatňované právo nebolo podľa žalovaného dôvodné, nakoľko nebolo preukázaný zásah do osobnostných práv žalobcu (§13 Občianskeho zákonníka). Namietla, že žalobcom uvádzané skutočnosti, najmä pokiaľ ide o skončenie jeho služobného pomeru po jeho odvolaní podľa § 60 ods. 2 zákona o hasičskom a záchrannom zbore z funkcie riaditeľa Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Topolčanoch, boli ako žalobné dôvody mimo dispozície žalovaného (dovolateľa) a teda nemohli byť podľa žalovaného ani dôvodom, pre ktorý má žalobca za to, že sa dotkol jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Má za to, že žiadna z okolností, ktoré žalobca uvádzal v žalobe a ani ním predložené listinné dôkazy nepreukázali jej opodstatnenosť z hľadiska uplatňovaného práva na ochranu osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka a popri navrhovanom zadosťučinení (morálnej satisfakcii) aj právo/nárok na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 Občianskeho zákonníka. Dovolateľ namietla, že žalobca v rámci dokazovania nepredložil žiaden relevantný dôkaz, resp. ním prezentované skutočnosti neboli preukázané žiadnym listinným dôkazom, ba ani výsluchom svedkov, Svedkovia boli súdom vypočutí bez toho, aby boli zbavení povinnosti mlčanlivosti. Touto skutočnosťou sa odvolací súd nezaoberal. Dovolateľ má za to, že jeho skutkové tvrdenia a právne argumenty, ako aj vykonané dokazovanie v konaní, najmä výsluchy svedkov pred súdom prvej inštancie a posúdené odvolacím súdom v potvrdzujúcom rozsudku, spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Závery oboch súdov nezodpovedajú vykonanému dokazovaniu a nebolo preukázané, že rozširoval lživé informácie a nepravdy o žalobcovi. Nebolo preto ani dôvodné, aby súd vyhovel žalobnému návrhu žalobcu vo forme zaslania ospravedlňujúceho listu na uvedené orgány a inštitúcie. Vzhľadom na tieto dôvody dovolateľ žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a zároveň žiada o priznanie náhrady trov dovolacieho konania.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť alebo zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolateľ v dovolaní uviedol, že dovolanie podáva z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

7.1. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenie právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie,

v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

7.2. Pre to, aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP.

7.3. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický odklon jej riešenia, zvoleného odvolacím súdom, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide o situáciu, v ktorej dovolací súd už určitú právnu otázku vyriešil, rozhodovanie jeho senátov sa ustálilo na zvolenom riešení tejto otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Najvyšší súd k tomu v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/6/2017 (podobne napr. v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 4Cdo/95/2017 a 7Cdo/140/2017) uviedol, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP by mal dovolateľ: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP riadne nešpecifikoval, pretože jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom neuviedol konkrétnu právnu otázku riešenú odvolacím súdom, neuviedol, ako ju riešil odvolací súd a v čom sa jeho riešenie odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe (neoznačil žiadne konkrétne rozhodnutie dovolacieho súdu) ani to, ako má byť táto právna otázka riešená správne.

7.4. Otázkou relevantnou v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP je právna otázka, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Aj pri tomto dovolateľom uplatnenom dovolacom dôvode dovolací súd konštatuje, že dovolateľ nevymedzil konkrétnu právnu otázku riešenú odvolacím súdom, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. So zreteľom na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP dovolateľ neodôvodnil prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Preto dovolací súd toto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

9. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 CSP).

10. Toto rozhodnutie prijal senátu najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.